

Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän kokous 1/2025

Aika: Ti 25.3.2025 klo 12:30-15:00

Paikka: Rauman kaupungintalo, Valtakatu 2 A, 26100 Rauma
(lisäksi teams-yhteys)

Läsnä:	Lauri Anttila	Pyhäjärvi-instituutti
	Sanna Kipinä	Varsinais-Suomen ELY-keskus (sihteeri)
	Nina Kivimäki	Rauman kaupunki
	Titta Lahtinen	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
	Hanna Laihin	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
	Aino Launto-Tiuttu	MTK-Varsinais-Suomi
	Pekka Paavilainen	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
	Riitta Saleva-Sjöblom	Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry
	Markku Suominen	Suomen luonnonsuojeluliitto, Satakunnan piiri
	Pasi Varjonen	Metsäteollisuus ry
	Seppo Varjonen	Suomen luonnonsuojeluliitto, Satakunnan piiri

Etäyhteys:	Outi Aalto	Porin seutukunta
	Anna Arosilta-Gurvits	Vesilaitosyhdistys
	Helena Fabritius	Åbolands svenska lantbruksproducentförbund r.f.
	Fiia Haavisto	Metsähallitus
	Virve Hindström	MTK-Satakunta
	Sami Iltanen	ProAgria Länsi-Suomi
	Ville-Veikko Intovuori	Liikenne- ja viestintävirasto (Taficom)
	Ilona Joensuu	Etelä-Suomen aluehallintovirasto
	Timo Juvonen	Varsinais-Suomen liitto
	Tuija Kailaste	Rauman seutukunta
	Elina Kasvi	Turun yliopisto
	Hannu Klemola	Suomen luonnonsuojeluliitto, Varsinais-Suomen piiri
	Heli Koivisto	Satakunnan ELY-keskus
	Juha Koivistoinen	MTK-metsänomistajat
	Kirsti Korkka-Niemi	Geologian tutkimuskeskus
	Mirja Koskinen	Varsinais-Suomen ELY-keskus (puheenjohtaja)
	Jarkko Leka	Valonia
	Piia Leskinen	Turun ammattikorkeakoulu
	Ismo Lindfors	Vesilaitosyhdistys
	Tiina Majalahti	Bioenergia ry
	Anu Niinikorpi	Länsi-Suomen kalatalouskeskus
	Anne Nummela	Satakuntaliitto
	Emil Nyman	Turun ammattikorkeakoulu
	Eerik Ojala	Metsäteollisuus ry
	Heli Perttula	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
	Johannes Perttula	Satakunnan ELY-keskus
	Janne Pulkka	Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
	Camilla Puranen	Turunmaan seutukunta
	Jari Raitaniemi	Luonnonvarakeskus
	Leena Rannikko	Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalouspalvelut
	Jukka Reko	Rauman seutukunta
	Hannu Ruotsalainen	Energiateollisuus

Mikael Rytönen	Energiäteollisuus
Pasi Saario	Turun seutukunta
Harri Salminen	Loimaan seutukunta
Maarit Solla	Varsinais-Suomen ELY-keskus, maaseutupalvelut
Janne Suomela	Varsinais-Suomen ELY-keskus, ympäristö ja luonnonvarat
Jarmo Uimonen	Suomen metsäkeskus
Minna Uusiniitty-Kivimäki	Satakuntaliitto
Heidi Veck	Salon seutukunta
Jutta Vuolamo	Pidä Saaristo Siistinä ry
Bjarne Westerlund	ProAgria Finska Hushållningssällskapet

Poissa: Kalatalousalueet, merialue
Kalatalousalueet, Satakunta (sisävedet)
Kalatalousalueet, Varsinais-Suomi (sisävedet)
Länsi-Suomen merivartiosto
Natur och Miljö
Pohjois-Satakunnan seutukunta
Puolustusvoimat
Satakunnan pelastuslaitos
Suomen Ammattikalastajaliitto ry
Suomen Kalankasvattajaliitto ry
Suomen purjehdus ja veneily ry
Suomen Satamat ry
Turunmaan seutukunta
Varsinais-Suomen ELY-keskus, Liikenne
Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Åbo Akademi
Åbolands fiskarförbund

1. Avaus

Mirja Koskinen avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi. Käytiin esittäytymiskierros.

2. Järjestäytyminen

Yhteistyöryhmän varapuheenjohtajan Anne Savolan jäätyä eläkkeelle tilalle valittiin uusi varapuheenjohtaja. Esitettiin Anna Laihoa (Etelä-Suomen aluehallintovirasto), ei muita esityksiä. Esitys hyväksyttiin. Laiho ei osallistunut kokoukseen, mutta häneltä oli kysytty suostumus etukäteen.

3. Metsäteollisuus ja UPM Rauma vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden edistäjänä ja toteuttajana

Eerik Ojala ja Pasi Varjonen esittelivät UPM konsernin sekä UPM Rauman tehtaiden toimintaa ja kuinka metsäteollisuuden ympäristösitoumukset jalkautetaan käytännön toimenpiteiksi tehtaalla (liite 1.). Vesistövaikutusten ja -kuormituksen vähentämiseen liittyvät tavoitteet on laadittu konsernitasolla ja siitä edelleen tarkemmin liiketoimintatasolle ja tehdastasolle. Communication Papers Oy:n tehtaalle on luotu omat sisäiset 2030 suunnitelmat, jotka sisältävät konkreettisia tehtaan sisäisiä toimenpiteitä eri tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteet ovat monen suureen osalta tiukempia kuin tehtaan ympäristölupiin sisältyvät ympäristöluparajat.

4. Rauman kaupungin käynnissä ja suunnitteilla olevat vesien- ja merenhoidon hankkeet

Nina Kivimäki esitteli Rauman kaupungin käynnissä olevia vesienhoidon hankkeita kuten Raumanjoen kutupaikkakunnostuksia ja taimenten PIT-mikrosiruseurantaa ja niistä saatuja tuloksia (liite 2.). Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta on haettu avustusta hankkeelle, jossa on tavoitteena selvittää Rauman alueen merenlahtien tilaa ja toteuttaa vedenlaatuun vaikuttavia toimenpiteitä ja koota yhteen uusin tutkimustieto Selkämeren tilasta. ELYn avustusta on haettu myös pohjaveden suojelusuunnitelman päivittämiseen.

5. Ajankohtaista vesien- ja merenhoidossa

Sanna Kipinä ja Titta Lahtinen kertoivat vesien- ja merenhoidon suunnitteluprosessien ajankohtaisista tehtävistä (liite 3.). Suomen meriympäristön tila 2024 raportista julkaistaan maaliskuun loppuun mennessä pdf-raportti Suomen ympäristökeskuksen raportteja-sarjassa. Virallinen meriympäristön tila-arvio löytyy ympäristö.fi verkkosivuilta [Suomen meriympäristön tila 2024](#). Merenhoidon seurantaohjelman päivitys vuosille 2026–2032 on parhaillaan käynnissä ja kuuleminen alkaa vuoden 2026 alussa.

Pinta- ja pohjavesien luokittelutyö (pintavesien ekologinen ja kemiallinen tila, pohjavesien määrällinen ja kemiallinen tila) on alkanut ja sen on tarkoitus valmistua vuoden 2025 loppuun mennessä. Pohjavesien osalta varsinainen luokittelu tehdään vain riskialueille, joihin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella on määritetty 44 pohjavesialuetta. Keinotekkoisten ja voimakkaasti muutettujen pintavesimuodostumien luokitteluopas on parhaillaan sidosryhmillä kommentoilla ja luokitteluun liittyvä sidosryhmätilaisuus järjestetään 28.3.2025.

Seuraavan kauden 2028–2033 vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden suunnittelun ja toimenpideohjelmien valmistelua on aloitettu mm. valtakunnallisen ohjeistuksen päivitystyön käynnistämällä. Varsinainen toimenpiteiden suunnittelu aloitetaan vuonna 2026, jolloin se on valtakunnallisen lupa- ja valvontaviraston tehtävänä.

Hanna Laihininen kertoi lausunnolla olleesta (25.3. saakka) asetusluonnoksesta pohjavesien suojeluun myönnettävistä avustuksista. Asetusluonnoksen mukaan jatkossa avustusta olisi mahdollista myöntää myös muihin kuin suojelusuunnitelmahankkeisiin, esim. pohjavesien riskienhallintaa edistäviin hankkeisiin tai erilaisiin selvityksiin (mm. pohjavesialueiden rakenneselvitykset ja mallinnus).

Mirja Koskinen kertoi hallinnonuudistuksesta, jossa ympäristötehtävät jakautuvat valtakunnalliseen lupa- ja valvontavirastoon (LVV) ja alueellisiin elinvoimakeskuksiin. Vesien- ja merenhoidon tehtävät siirtyvät LVV:oon ja edistämisen /toimeenpanotehtävät ja tukiviranomaisen tehtävät puolestaan elinvoimakeskuksiin. Uudistuksen yhteydessä elinvoimakeskusten vesitehtäviä myös keskitetään vahvasti. Varsinais-Suomen ja Satakunnan ELY-keskusten tehtävät siirtyvät Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen.

6. Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden 2022–2027 toteutumisen väliarviointi

Titta Lahtinen esitteli merenhoidon toimenpiteiden toteutuksen väliarvioinnin tuloksia (liite 3.). Toteutustiedot on kerätty syksyn 2024 aikana järjestetyissä valtakunnallisissa työpajoissa sekä kohdennetuilla sähköpostikyselyillä. Tiedot on raportoitu EU:lle 21.3.2025. Merenhoidon toimenpideohjelmassa esitetyistä 63:sta uudesta toimenpiteestä 16

toimenpidettä on jo käynnissä tai toteutunut, 42 toimenpidettä aloitettu ja viiden toimenpiteen osalta toteutusta ei ole vielä aloitettu. Kyseiset vielä toteutumattomat toimenpiteet liittyvät rehevöitymiseen (1), merenpohjan koskemattomuuteen (3) ja riskien hallintaan.

Sanna Kipinä ja Hanna Laihinen esittelivät vesienhoidon toimenpiteiden toteutuksen väliarvioinnin tuloksia. Toteumatiedot kerättiin syksyn 2024 aikana ja raportoitin EU:lle joulukuussa 2024. ELYt vastasivat toteutumatietojen kokoamisesta oman toimialueensa osalta ja osa toteumatiedoista saatiin kootusti mm. ruokavirastosta (maatalous) ja metsäkeskuksesta (metsätalous) ja pistekuormituksen osalta valvontatietojen perusteella. Pintavesien osalta parhaiten toimenpiteet ovat edistyneet lupavelvollisten toimialojen osalta (teollisuus, yhdyskunnat, vesiviljely, turvetuotanto) ja hajakuormituksen ja kunnostustoimenpiteiden osalta toteutuksessa on joidenkin toimenpiteiden osalta vielä puutteita. Pohjavesien osalta erityisesti suojelusuunnitelmien laadinta on edennyt hyvin ja vedenoton toimenpiteet puolestaan eivät ole toteutuneet vielä ollenkaan.

7. Ajankohtaista vesien- ja merenhoidon hankkeista alueella

Varsinais-Suomen ELY-keskus:

- Seadito (EU Horizon): Hankkeessa kehitetään sosio-ekonomisia malleja, ja pyritään löytämään keinoja erilaisten vesiensuojelukeinojen hyväksyttävyyden edistämiseksi. Suomesta mukana maanmittauslaitos, Syke ja VARELY. VARELYn osuudessa sidosryhmäyhteistyötä Saaristomeren valuma-alueella.
- Greenhood (EU Horizon): Hankkeessa keskitytään ulkoisen kuormituksen vähentämiseen ja ravinteiden kierrätykseen. Suomesta mukana Luke, MTK- Varsinais-Suomi, Suomen biokierto ja biokaasu ry, Fertilex ja VARELY. Yhtenä pilottialueena Saaristomeren valuma-alue.
- ACWA (Life): Hakemus jätetty maaliskuun alussa, tieto rahoituksen mahdollisesta saamisesta tulee kesäkuussa. 8 vuotinen kansallinen hanke, jossa toteutetaan vesien – ja merenhoidon toimenpiteitä viidellä demoalueella. VARELYn demoalue Mynälahti valuma-alueineen + toimenpiteitä Saaristomeren valuma-alueella.
- Hiljattain valmistuneita tai käynnissä/vireillä olevia luonnonmukaistamishankkeita, joissa VARELY yhteistyösopuolena:
 - o Raisionjoen luonnonmukaistushanke (6 kunnostuskohdetta), 2020–2024, vuonna 2025 vielä viimeistelykorjauksia (Raision kaupunki)
 - o Paimionjoen yläosan kunnostushanke (toteutusvaihe 2025–2026), Hovirinnankosken pato, Rautelankosken kunnostus, Painiojärven pohjapato
 - o Savojärven säännöstelypadon luonnonmukaistus 2024, Aurajoen vesistö
 - o Mommolanjoen yläosan kunnostushanke, Kaunistonkosken pato, Myllypadon kalatie, Kiskonjoen vesistö (menossa AVlin)
 - o Hirvikosken padon luonnonmukaistus, Loimijoki (suunnittelussa)
 - o Mommolankosken padon luonnonmukaistus, Kiskonjoen vesistö (suunnittelussa)
 - o Maarian altaan padon luonnonmukaistus, Aurajoen vesistö (esiselvitysvaiheessa)
- Virtavesi- ja kalataloudelliset kunnostukset:
 - o Eteläjoen Sahakosken padon purun ja koskikunnostuksen lupahakemus menossa AVI:n käsittelyyn

- o Isojärven luusuassa Kurikanniskan kalatiehen tulossa kalalaskuri EPOELYN kanssa yhteistyössä
- o Kokemäenjoen kalakantojen hoito-ohjelman seurantaryhmän kokous 11.4.2025, jossa asialistalla mm. Kokemäenjoen lohen elinkiertomallinnuksen tulokset
- o Eurajoen Pappilankoskessa pyritään toteuttamaan kalojen alasvaelluskoe yhteistyössä Pyhäjärvi-instituutin kanssa

Turun AMK:

- Käynnissä haitallisiin aineisiin ja niiden kulkeutumiseen liittyvä hanke Turun lentokentän alueella
- VOIMAKAS-hanke Saaristomeren ja Länsi-Uudenmaan kuntien alueella: kunnostustoimenpiteiden vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden arviointia, hotspot-kohteiden kartoitusta ja toimenpiteiden kohdentamista.

Suomen metsäkeskus: Metsätalouden vesienhallintaan ja ympäristökestävyyteen liittyvä hanke VesiKestävä päättyi viime syksynä. Hankkeessa toteutettiin Eurajoen vesistöalueella metsätalouden vesienhallinnan esimerkkikohteita. Hankkeessa on julkaistu koulutusmateriaalia [metsäkeskuksen sivuilla](#).

Valonia:

- Aneriojoen Holstenkosken padon osittainen purku saatiin viime vuonna valmiiksi
- WWF:n Vauhtia Vaellukseen 2-hankkeessa mahdollisesti tullaan poistamaan Kärkelänjoesta kaksi vaellusestettä, paikalliset suhtautuneet hankkeeseen myönteisesti
- Valuta 3- hanke yhdessä WWF:n kanssa: vesienhallinnan ja vesienhoidon kohteiden toteutusta Hepojoen ja Tarvasjoella.

Pyhäjärvi-instituutti:

- Pyhäpuro-hanke: Pyhäjärveen ja Eurajokeen laskevien pienempien uomien kunnostuksia ja vaellusesteiden poistoja
- Pyhäjärven suojeluohjelma täyttää tänä vuonna 30 vuotta ja vuoden aikana järjestetään monenlaista ohjelmaa, johon voi tutustua Pyhäjärvi-instituutin verkkosivuilla (www.pyhajarvi-instituutti.fi)
- Toteutetaan Eurajoen Kauttuankosken padon yläpuolisen osan kunnostuksia

MTK-varsinais-Suomi:

- Maatilat mukaan Saaristomeri-ohjelmaan -hanke: hankkeessa edistetään CAP-toimenpiteiden toteutusta sekä aktivoidaan ja osallistetaan eläintiloja ravinnekierron kehittämiseen Saaristomeren valuma-alueella.
- ILMAKAS-hanke (Ilmastokestävyyttä maataloille maan kasvukuntoa parantamalla): yhdessä ProAgria Länsi-Suomen ja Valonia kanssa. Tiedonvälityshanke, jossa jalkautetaan tutkittua tietoa ja hyviä käytäntöjä maataloille peltomaan kasvukuntoon ja ilmastokestävyyteen liittyen.

Satakunnan luonnonsuojelupiiri:

- Selkämeren kiintoainekuormitukseen liittyvä tiedotuskampanja, jossa tehdään myös yritysysteistyötä ja pyritään sitä kautta vähentämään kiintoainekuormitusta valuma-alueelta mereen.

8. Muut asiat

Sanna Kipinä aloittanut VARELYn vesiyksikön vesien- ja merenhoitoryhmän ryhmäpäällikkönä 1.3.2025.

9. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään syksyllä 2025, tarkempi kokousaika ja -paikka ilmoitetaan myöhemmin.

10. Lopetus

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:00.

Liitteet:

Liite 1.	Powerpoint-esitys: Metsäteollisuus ja UPM Rauma vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden edistäjänä ja toteuttajana.pdf
Liite 2.	Powerpoint-esitys: Rauman kaupungin käynnissä ja suunnitteilla olevat vesien- ja merenhoidon hankkeet.pdf
Liite3.	Powerpoint-esitys: YTR-kokous_25032025.pdf